

Nửa Kiếp Đàn Ông

Truyện ngắn của Nguyễn Ngọc Hoa

Tôi làm việc cho Công ty Tiện ích Montana-Dakota (MDU). Công ty là hội viên của Tổ hợp Điện lực Vùng Trung-Lục địa (MAPP) gồm hơn 40 công ty cung cấp điện cho khách hàng của năm tiểu bang Hoa Kỳ và hai tỉnh Gia Nã Đại. Để MAPP hoạt động, các công ty hội viên phối hợp cử nhân viên vào các ủy ban của MAPP. Hàng năm, khoảng giữa mùa hè, MAPP tổ chức hội nghị dành cho thành viên của những ủy ban này để họ vừa làm việc vừa giải trí tại một khu nghỉ dưỡng rộng lớn ở Brainerd, thành phố nghỉ hè ở mạn bắc tiểu bang Minnesota. Năm nay, trong phái đoàn MDU đi dự hội nghị có tôi và Gerri, anh là giám đốc nha Điều hành Hệ thống Điện và sếp của tôi, và hai đứa tôi có chân trong hai ủy ban khác nhau. Từ Bismarck sang Brainerd, chúng tôi lái xe công ty qua hơn 300 dặm Anh và mất gần sáu tiếng đồng hồ.

Hội nghị chính thức bắt đầu tối thứ Ba bằng bữa tiệc thịnh soạn ngoài trời, thịt nướng ê hề và bia uống thả giàn. Ủy ban họp buổi sáng, nhưng ai nấy đều hối hả họp cho xong rồi kéo nhau ra sân *golf*. *Golf* là môn thể thao thông dụng được ưa chuộng của dân làm việc văn phòng. Tôi không biết đánh *golf* và cũng không có hứng thú tập chơi môn giải trí kiểu nhà giàu này nên đi bộ đường dài một mình trong rừng thưa, mang theo chiếc Walkman của Sony, và nghe Ý Lan, Vũ Khanh, và các ca sĩ Việt nam khác trong băng *cassette*.

Buổi chiều, ai không đi đánh *golf* có thể đi tàu *pontoon* dạo chơi và ngắm cảnh hồ. “Pontoon” là cái ống rỗng lớn hàn bít dùng làm phao nổi. Tàu *pontoon* đặt trên phao nổi, có đáy bằng phẳng cho khách đứng ngồi thoải mái, và di chuyển lặng êm trên mặt hồ. Chuyến du ngoạn kéo dài khoảng một tiếng rưỡi đồng hồ, trên tàu có đầy đủ bia và nước ngọt cũng như các gói *snack*, thức ăn vặt, khách tha hồ dùng. Hai tối thứ Tư và thứ Năm, chúng tôi ăn tối trong nhà ăn chính của khu nghỉ dưỡng rồi chọn đi xem diễn viên kịch vui, xem ban nhạc địa phương trình diễn, hay ra ngoài trời tụ họp tán gẫu với bạn đồng nghiệp ở công ty khác. Trời Minnesota mùa này mười giờ đêm vẫn chưa tối hẳn. Cuối cùng, sáng thứ Sáu họp xong thì đi ăn trưa ở nhà ăn trước khi lên đường về nhà. Nếu vội đi thì biểu nhà ăn bỏ thức ăn vào hộp *to go*.

Tôi và Gerri làm việc sát cánh bên nhau gần 13 năm nay. Anh trạc tuổi tôi, dáng người cao ráo, và mái tóc thưa gần như hói. Nhưng giọng nói trong và cao và nụ cười lộ hai chiếc răng khểnh khiến anh phẳng phất như đàn bà. Anh lập gia đình sớm với *high school sweetheart*, người yêu thuở học trò, và có bốn đứa con: ba trai một gái. Suzanne vợ anh dạy trường tiểu học, nhan sắc dưới trung bình, và không mấy khi niềm nở với bạn của chồng.

Tại khu nghỉ dưỡng, tôi và Gerri ở chung phòng, căn phòng lớn hai giường ngủ trong căn nhà dành cho 12 người. Đêm đầu tiên, đi đường xa mệt mỏi tôi đi ngủ sớm. Khoảng 11 giờ đêm, tôi chợt thức giấc vì tiếng sột soạt; Gerri không biết đi đâu về dò dẫm thay quần áo. Trong ánh sáng nhòe nhòe, anh đứng quay lưng về phía tôi, phơi bày chiếc quần lót phụ nữ. Anh cởi áo, chiếc áo sơ-mi phụ nữ, và choàng vào chiếc áo ngủ có hoa lớn dường như dành cho phụ nữ. Tôi ngủ thiếp đi, tự nhủ *sếp* mình là dân *transvestite*, đàn ông mặc áo quần đàn bà, một thói quen kỳ cục nhưng vô hại và không việc gì đến tôi. Hai đêm sau đều như thế. Tôi giữ kín chuyện này, không thổ lộ với ai.

* * *

Mỗi năm một hai lần Gerri nghỉ làm vì lý do sức khỏe. Tôi không biết anh bị bệnh gì và khi anh trở lại, không thấy bộ diện anh có gì thay đổi. Vài năm sau, mấy bà mấy cô trong sở ngồi lê đôi mách truyền miệng tin đồn nóng hổi: Anh dọn ra *apartment* ở riêng, đang ly dị với Suzanne, và ngoài giờ làm việc, mang tóc giả mặc áo quần phụ nữ đi khắp phố phường. Ban đầu tôi không tin và cố nói đùa,

“Vậy thì Suzanne chỉ việc cắt tóc ngắn mặc áo quần đàn ông thì hai người sẽ đẹp đôi lại ngay.”

Tôi nghe phong thanh Gerri thường kiểm soát đi họp xa mỗi tuần ít nhất một lần, đôi khi không cần thiết phải dự cuộc họp, và có khi yêu cầu Wayne, một *senior engineer* (kỹ sư “cấp cao”) làm việc dưới quyền anh, ở nhà để anh đi họp thay. Anh ra phi trường sáng sớm trong lối đàn bà, bay tới điểm đến, vào khách sạn ghi tên lấy phòng, và ra khỏi khách sạn bằng cửa sau đến nơi họp trong lối đàn ông. Chiều họp xong trở về khách sạn bằng cửa sau, anh vào phòng đổi lối và đóng vai đàn bà từ lúc đó đến sáng hôm sau. Tên anh là Gerri Lynn Pearson, và theo lối nhiều người Mỹ sinh dùng, anh viết tắt tên và tên giữa để thành “G. L. Pearson.” Do đó, hãng máy bay và khách sạn không biết người mua vé và thuê phòng là đàn ông hay đàn bà.

Rồi lời đồn đại thành sự thực. Gerri ra tòa án xin đổi giới tính trong giấy khai sinh từ “Nam” thành “Nữ,” yêu cầu MDU sửa hồ sơ với giới tính mới, và lấy tên giữa “Lynn” làm tên gọi mới. Lúc này, công ty còn bối rối vì một trường hợp tương tự xảy ra ở một ty điện lực nhỏ bên tiểu bang Montana. Hai năm trước, một “anh” thợ đường dây đổi giống thành “cô.” Cô phàn nàn bọn đàn ông trong toán thợ phẩm bình thô bỉ và đùa bỡn tục tĩu chịu đời không thấu. Luật sư của cô kiện MDU ra tòa với lý do cô bị quấy rối tình dục. Công ty phải trả tiền bồi thường khá bộn và đề nghị cô làm việc văn phòng, nhưng cô không bằng lòng. Công việc văn phòng không những không thích hợp với cô mà còn không trả lương hậu hỉ bằng thợ leo cột điện sửa đường dây.

Để tránh vết xe đổ, MDU tìm cách đuổi Gerri, bây giờ là Lynn. Nhưng làm sao để không vi phạm luật cấm kỳ thị giới tính? Biết dân North Dakota bảo thủ và sùng đạo, ít có ai chấp nhận việc đổi giống, luật sư công ty lấy bản miêu tả công việc của Gerri chia thành sáu nhiệm vụ chính mà muốn thi hành, Lynn phải giao dịch với sáu nhân viên chủ lực, trong số đó có tôi và Wayne. Nếu bất cứ ai trong sáu người không đồng ý làm việc với Lynn, nàng sẽ bị sa thải vì không thể thực hiện trách nhiệm đòi hỏi.

Nhìn khắp công ty, lúc này Lynn chỉ có một mình tôi là bạn. Với sự khuyến khích của Quỳnh Châu, tôi lần lượt gặp năm người kia và cố gắng thuyết phục họ,

“Tôi biết anh không thích sự thay đổi của Gerri, nhưng cần nhìn thẳng tại sao không thể làm việc với Lynn. Liệu lý do đó có đủ sức thuyết phục khiến anh nhẫn tâm cắt đứt nguồn sống của bạn đồng nghiệp, hay một người vô tội?”

Tôi thành công với bốn người. Còn lại Wayne, anh nổi tiếng ngoan đạo và bảo thủ. Tôi nói thế nào đi nữa, anh cũng khăng khăng không chịu. Cùng kể, tôi nhắc lại với con chiên Tin Lành thuần phác này câu chuyện “Người đàn bà ngoại tình” trong Tân Ước. Bà ta bị bắt vì phạm tội ngoại tình, và trước khi đưa bà ra ném đá đến chết, những người thuộc phái Pharisees hỏi ý kiến Chúa Giê-su. Ngài phán,

Ai trong các ông sạch tội, thì cứ việc lấy đá mà ném trước đi.

Tôi gay gắt lập lại ý câu nói đó với Wayne,

“Cho tôi biết Lynn phạm tội gì? Và nếu cô ta có tội đi nữa, liệu anh có muốn làm người ném đá duy nhất hay không?”

Wayne bằng lòng ký tên thuận làm việc với Lynn, nhưng từ đó chỉ gặp làm việc với nàng khi có sự hiện diện của một nhân viên thứ ba. Lynn lấy sáu tuần lễ nghỉ hè bay sang Thái Lan, trung tâm giải phẫu đổi giống của thế giới. Nàng trở về với bộ ngực mới toanh, và quả táo Adam trên cổ không còn, nhưng đáng cách đàn ông cứng còng không thể thay đổi một sớm một chiều. Sóng gió lại nổi lên ở MDU.

Xưa nay *restroom* (phòng vệ sinh) là nơi riêng biệt cho mỗi giới, nay Lynn phải dùng nơi nào? Nàng không muốn trở lại chỗ đàn ông, mà bọn đàn ông cũng chẳng muốn nàng lộ mặt vào. Các bà các cô thì giãy nảy, “Mấy mươi năm nay tôi chỉ biết Gerri là anh đực rựa, tại sao bây giờ phải dùng chung *restroom* với anh ta?” MDU đề nghị lấy riêng căn *restroom* nhỏ ở tầng trệt có khóa và gắn bảng “Unisex” để Lynn dùng. Nhưng nàng cương quyết, “Tôi là đàn bà làm việc ở tầng bốn, không có lý do gì không được dùng *restroom* đàn bà ở tầng bốn.” Công ty chịu thua. Bà phó tổng giám đốc đến gặp từng nữ nhân viên ở tầng bốn,

“Trên phương diện pháp lý, công ty bó tay. Nếu chị thấy chịu không nổi, làm ơn lên tầng năm dùng chung *restroom* với tôi.”

Từ một giám đốc nha cai quản gần 40 nhân viên với ngân sách hàng năm trên 50 triệu đô la, Lynn bị chuyển sang làm giám đốc Dự án Đặc biệt không có nhiệm vụ nhất định, không có nhân viên dưới quyền, và ngồi ở cái văn phòng nhỏ cạnh văn phòng tôi. Lúc này, tôi bận rộn ngập mặt với công tác hoạch sách, điều trần với các ủy ban tiện ích tiểu bang, và xin giấy phép xây cất

một nhà máy phát điện chạy than ở tiểu bang South Dakota cùng với hệ thống đường dây cao thế tải điện sang hai tiểu bang lân cận. Lynn trở thành phụ tá đắc lực cho tôi.

* * *

Lynn nói mình là phụ nữ bẩm sinh. Từ thuở bé, nàng đã mong được mặc đồ con gái, trang điểm, đeo nữ trang, và lê la nhiều chuyện theo kiểu con gái. Nhưng gia đình sùng đạo, cha mẹ dạy rằng con trai mà làm con gái là bệnh hoạn và trái ý Chúa. Lớn lên, đi học, lấy vợ sinh con, và làm việc cho MDU, nàng luôn luôn bị mặc cảm phạm tội do khát vọng muốn làm đàn bà già vò. Dưới áp lực của người thân, nàng vào các “dưỡng trí viện” của nhà thờ để mục sư ra tay trừ “cơn bệnh ma quỷ.” Cả thảy 14 lần. Những lần chữa trị thất bại đưa tới kết luận Lynn là người tội lỗi hết thuốc chữa, khiến nàng chán đời muốn tự tử triền miên, và có lần đẩy nàng vào bệnh viện tâm thần gần ba tháng.

Theo lời Lynn, nếu tiếp tục làm đàn ông, chẳng chóng thì chầy nàng sẽ kết liễu đời mình. Nàng quyết định chuyển giống và đón nhận bảo tố phũ phàng từ gia đình. Suzanne gặp luật sư làm đơn ly dị. Bên mẹ, các con lên tiếng từ “cha” và không muốn con mình (cháu nội và cháu ngoại của Lynn) dính dáng tới nàng. Cha mẹ anh em, trong số đó có người em trai làm mục sư, nhất định không dung “người con trai hoang đàng.” Lynn thành tứ cố vô thân, không bà con thân thích. Bạn bè cũ cũng như bạn đồng nghiệp lánh xa.

Con đường đổi giống thực sự trên cơ thể cũng lắm chông gai. Vì đó là cách thức một chiều, không thể trở lại tình trạng cũ, bác sĩ đòi hỏi trước khi giải phẫu Lynn phải sống trong lối đàn bà một năm để chắc chắn sau này không hối tiếc về quyết định của mình. Lynn cần làm việc để kiếm sống nên chỉ có thể “làm đàn bà” 50 phần trăm – vào sở làm việc trong vai đàn ông, ra khỏi sở thay hình đổi dạng thành đàn bà – và do đó cần thời gian dài gấp đôi. Đó là hai năm đằng đẵng Lynn cắn răng chịu đựng miệng thế đắng cay và lời dè bĩu chê bai của bạn đồng nghiệp.

Nhờ giọng nói vốn trong và cao, Lynn không cần trị liệu giọng nói, nhưng một tuần hai lần, phải đến thợ nhổ râu bằng điện cho da mặt láng trơn. Hàng tuần đi cấy tóc vào đầu tóc thưa, hy vọng một hai năm sau sẽ không còn phải mang tóc giả. Hàng ngày phải uống kích thích tố để cho cơ thể tăng trưởng theo hướng phụ nữ, nhưng vì vậy dễ bị chứng máu đóng cục và do đó nguy cơ liệt tim. Nhưng chịu khổ sở nhất hẳn là “cô em” – bộ phận sinh dục mới được tạo thành do dao kéo và bàn tay của bác sĩ. Ban đêm ngủ, nàng phải đút dụng cụ vào để nong cho “em” khỏi dần dần ngậm miệng lấp bít. Tương tự như xô tai trẻ em, nếu không đeo khoen thì lỗ sẽ từ từ tự bít lại.

Mấy năm sau tôi tình cờ gặp lại mẹ Lynn ở văn phòng bác sĩ đo thị lực làm kính. Tôi chào; bà nhìn tôi không nói, đôi mắt bà buồn thăm thẳm. Giá bà là mẹ tôi, tôi sẽ đánh đổi mọi thứ tôi có trên đời – kể cả tính mạng – để khỏi phải thấy đôi mắt buồn ấy. Sá chi tiếp tục sống *nửa kiếp đàn ông* bất đắc chí còn lại. Nhưng Lynn, hay Gerri, không phải là tôi.

Nguyễn Ngọc Hoa

Ngày 26 tháng Bảy, 2023